

Opettele lämmittämään puulla tehokkaasti

Puu uusiutuvana energianlähteenä on ympäristöystävällinen polttoaine, sillä palaessaan se ei lisää kasvihuonepäästöjä. Tulisijan käyttö kannattaa opetella, jotta sitä sillä lämmitetään puhtaasti ja tehokkaasti.

Uudenaikaisilla, massiivisilla varaavilla tulisijoilla on hyvä hyötysuhde ja niihin varautunut lämpö vapautuu huonetiloihin tasaisesti ja pitkään. Riittävällä nopeudella palavan puun palamislämpötila on ideaalinen ja se tuottaa parhaiten lämpöä.

– Nykyiset tulisijat ovat oikein käytettyinä turvallisia ja helppohoitoisia. Onnettomuuksien syynä onkin usein osaamattomuus. Huono polttoaine ja riittämätön palamisilma aiheuttavat tulisijan pikeentymisen ja nokeentumisen, joka voi johtaa nokipaloon. Se tarkoittaa, että savukanaviin ja savupiipun pinnoille tiivistynyt noki ja piki syttyvät palamaan. Nokipalo on erittäin vaarallinen, sillä kuumuus savuhormissa voi nousta huomattavasti, mikä voi aiheuttaa savuhormin halkeamisen ja tulipalon leviämisen hormiston lähellä oleviin syttyviin rakenteisiin, Nuohousalan Keskusliiton toimitusjohtaja **Juhani Jyrkiäinen** varoittaa.

Taitamattomasta tulisijan käytöstä johtuvat myös häkämyrkytykset, kun savupelti on suljettu liian aikaisin. Hengenvaarallista häkää on vaikea havaita, koska se on hajuton, mauton ja näkymätön kaasu. **Häkä palaa niin kauan kuin sininen liekki on näkyvissä hiilien seassa.**

– Oikeiden lämmitystapojen opettelu on tärkeää, eikä neuvon kysymistä tarvitse mitenkään ujustella. Puulla lämmittäminen ei ole geeneissä sukupolvelta toiselle siirtyvä taito. Nuohooja neuvoo ja opastaa mielellään asiakkaitaan tulisijojen oikeaan käyttöön, Juhani Jyrkiäinen jatkaa.

Nuohousalan Keskusliitto aloittaa vuonna 2006 tiedotuskampanjan oikean puulla lämmittämisen puolesta.

Polta puuta oikein

Tulisijat on suunniteltu mahdollisimman energiatehokasta lämmittämistä varten. Se tarkoittaa tasaista ja kohtuullista lämmittämistä. Ylikuumentumisen välttämiseksi yhdellä lämmityskerralla poltetaan enintään 1-2 pesällistä kuivaa puuta. – Jos se ei riitä tilan lämmittämiseen, on valittu liian pienitehoinen tulisija, Juhani Jyrkiäinen huomauttaa.

Lämmittämistä varten on varattava **kuivia puita ja sytykkeitä**, mielellään pienipalaista ja tasalaatuista polttopuuta. Se kannattaa ottaa sisälle pari päivää aikaisemmin. Sopiva polttopuun kosteus on 15 - 25 %.

Ulkona puut on varastoitava siten, että sade ja maakosteus eivät pääse pinoja kastelemaan. Varasto ei saa olla myöskään liian tiivis, ilman on päästävä kiertämään lattian sekä räystäiden alta. Parhaassa varastossa on harvat seinät ja lattia.

Älä sytytä roskilla. Maitopurkitkin kannattaisi mieluummin viedä kierrätykseen. Maalattua tai käsiteltyä puuta ei pidä polttaa. Ennen vuotta 1971 öljymaalilla maalatuissa ulkoseinälaudoissa voi olla myrkyllistä lyijyvalkoista. Vuotta 1985 vanhemmissa värittömällä tai ruskealla Valtilla kyllästetyssä puussa taas on erittäin myrkyllistä pentakloorifenolia. Paineekyllästetyssä puussa on puolestaan kromikupariarseenia. Liimaa sisältäviä rakennuslevyjä ei saa polttaa.

Älä vaivaudu polttamaan lahoa puuta. **Lahopuun lämpöarvo on olematon** ja se karstoittaa hormin. Lahoa tai märkää puuta liian pienellä vedolla poltettaessa syntyy myös haitallisia palokaasuja.

Pidä tulipesä puhtaana

Puhdista pesästä vanhat tuhkat. Tuhka ei saa yltää arinarautoihin. Poista tuhkat palamattomasta materiaalista tehtyyn jalalliseen ja kannelliseen astiaan.

Jos tulisija on ollut käyttämättä pitemmän aikaa, tarkista veto pitämällä tulitikkua suuluukun aukossa. Jos liekki ei taivu uuniin päin, polta savuhormissa rutistettua paperia tai puhalla sinne lämmintä ilmaa hiustenkuivaajalla tai lämpöpuhaltimella. Varmista että paperi palaa loppuun ennen kuin suljet nokiluukun, sillä palamaton paperi tukkii savukanavan ja heikentää vetoa.

Jos tulisijassa on kesäpelti, se avataan sytytysvaiheessa. Kun hormin lämpötila nousee ja syntyy kunnollinen veto, kesäpelti käännetään kiinni.

Puhtaat kuivat puut asetetaan tulipesään vaakasuojaan tai pystyyn, mielellään kuoripuoli ylöspäin. Aloita pienillä puilla ja lastuilla. Aseta sytykkeet puiden päälle. Jos kylmiä pilkkeitä kuumennetaan alaspäin, puut kaasuuntuvat, mutta palavat huonosti. Tällöin syntyy runsaasti päästöjä.

Älä lado tulipesää täyteen. Vapaata tilaa pitää olla vähintään kolmasosa tulipesän korkeudesta.

Lämmitä kohtuudella

Jos uuni on ollut käyttämättä pitkään, riittää ensimmäiseen lämmityskertaan yksi pesällinen. Kylmä uuni ei kestä äkillistä kovaa lämmittämistä.

Leivinuuni on hyvä "esilämmittää" edellisenä päivänä yhdellä pesällisellä, jos aikoo leipoa seuraavan päivänä korkean lämpötilan vaativia paistoksia, kuten karjalanpiirakoita tai pizzaa.

Jos tulisijaa lämmitetään päivittäin, yleensä yksi pesällinen riittää.

Kun ensimmäinen pesällinen on lähes hiilloksella, tulipesään voidaan lisätä toinen pesällinen puuta vähitellen. Nämä puut voivat olla suurempia, esimerkiksi noin kilon painoisia eli maitopurkin kokoisia.

Liekillä palava puu tarvitsee runsaasti ilmaa. Kohenna palamista siten, että puut ovat yhtä aikaa hiilloksella. Punaisena hehkuva hiillos luovuttaa paljon lämpöä, 25 - 40 prosenttia puun energiasisällöstä.

Kun puut ovat hiilloksella, vähennä uunin luukusta virtaavan ilman määrää ja kohenna hiillosta. Pidä arinailma täysin auki, jotta hiillos palaa mahdollisimman nopeasti loppuun. Kun hiillos on tummunut ja palanut loppuun, sulje pelti. Älä sulje yhtään aikaisemmin, jotta huoneeseen ei tule häkää.

Tarkkaile savupiipusta nousevaa savua. Pian sytytyksen jälkeen vaaleaksi ja heikosti näkyväksi muuttuva savu, joka ei haise pahalta, on merkki hyvästä palamisesta. Myös tulisija kertoo, sujuiko palaminen hyvin: tulipinnat ovat vaaleita eikä niissä näy tummaa nokea.

Muista nuohous!

Kiinteistön tulisijojen ja hormien nuohoamisvastuu on lain mukaan yksiselitteisesti kiinteistön omistajalla. Kiinteällä polttoaineella, useammilla polttoaineilla tai raskasöljyllä toimiva tulisija hormoneineen on nuohottava vuoden välein. Suuluukuttoman tulisijan (avotakka) tulipesää ei nuohota, ellei siitä erikseen sovita.

Yksinomaan kevytöljykäyttöinen tulisija hormoneineen on nuohottava vuoden välein. Tämä määräväli ei koske keskuslämmityskattilan tulipesää ja tulipintoja.

Omaan yksityiseen käyttöön pääasiassa tarkoitetun vapaa-ajan asunnon ja sen saunan tulisijat ja hormit on nuohottava kolmen vuoden välein. Muuhun kuin omaan yksityiseen käyttöön tarkoitetun, säännöllisessä käytössä olevan vapaa-ajan asunnon ja sen saunan tulisijat ja

hormit on nuohottava vuoden välein.

– Säännöllinen nuohous myös alentaa kiinteistön lämmityskustannuksia, sillä tulisijoihin kertynyt noki ja tuhka muodostavat eristävän kerroksen tulisijan seinämiin, mikä estää lämmön siirtymistä tulisijan rakenteiden kautta huoneilmaan, Juhani Jyrkiäinen neuvoo.

Lisätietoja: Nuohousalan Keskusliitto ry, toimitusjohtaja Juhani Jyrkiäinen, puh. (09) 6844 160, info@nuohoojat.fi, www.nuohoojat.fi